

PARTER

Sökande

Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm

Motpart

AA

DOMSLUT

AA ska betala en sanktionsavgift om 50 000 kr.

YRKANDEN MM

Dok.Id 2132290

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 654 70

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning5@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

Finansinspektionen har yrkat att **AA** ska betala en sanktionsavgift om 80 000 kronor i enlighet med påstående om överträdelse som framgår av bilaga 1.

AA har medgett att han genomfört de aktuella transaktionerna, men har bestritt yrkandet om sanktionsavgift. I andra hand har han yrkat att sanktionsavgiften ska bestämmas till ett lägre belopp.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

Finansinspektionen

Överträdelse av förbudet mot marknadsmanipulation

AA har överträtt förbudet mot marknadsmanipulation när han handlat aktier i bolagen ORGO TECH AB, ObsteCare AB och LifeAir AB (bolagen). Hans agerande uppfyller inte förutsättningarna för legitima skäl och godtagen marknadspraxis. Agerandet kännetecknas vidare av att han har en hög grad av ansvar för överträdelsen.

AA ska därför betala sanktionsavgift i enlighet med vad som framgår av yrkandet.

AA köporder om 1 aktie i bolagen har höjt priset för vad som senast betalats för aktierna med mellan 5,8-22 procent. **AA** köp av en aktie i LifeAir AB satte dessutom dagens högsta kurs för aktien. Att **AA** kort tid dessförinnan köpordern om 1 aktie i LifeAir AB försökt sälja ett stort antal aktier visar att han genom köpordern har försökt förbättra förutsättningarna för sin egen aktieförsäljning.

AA handelsbeteende har eller kan åtminstone förväntas ha gett falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på aktien. Den utförda transaktionen är därför otillåten enligt artiklarna 12.1 a och 15 i Europaparlamentets

och rådets förordning (EU) nr 596/2014 av den 16 april 2014 om marknadsmissbruk m.m. (MAR).

När ett högre pris etableras för en aktie så är det en tydlig signal om ett högt intresse för aktien. Det pris som AA etablerat genom köporderna motsvarades inte av ett högt intresse då endast 1 aktie omsattes i vart och ett av de tre förevarande fallen. Andra aktörer på marknaden har därför vilseletts eller riskerat att vilseledas av transaktionen.

AA invändning att han inte gjort någon vinst ändrar inte det faktum att han överträtt förbudet mot marknadsmanipulation, eftersom hans transaktioner påverkat den faktiska prisbildningen.

Sanktionsavgift

AA har genomfört transaktionen i syfte att underlätta sin egen aktieförsäljning, varför överträdelsen inte kan betraktas som ursäktlig eller ringa. Transaktionens kurspåverkan har varit betydande och det har i vart fall inte varit frågan om en bagatellartad företeelse. Det finns inte några särskilda skäl för att avstå ingripande. AA bör därför åläggas att betala en sanktionsavgift.

Handel med små volymer av aktier på sätt som skett i nu aktuella fall utgör störningsmoment på värdepappersmarknaden som påverkar marknadsintegritet. Marknadsmanipulationer genom handel med små volymer utgör därför överträdelser som typiskt sätt är allvarligare än t.ex. egenhandel. Rör det sig om enstaka tillfällen anses det dock inte utgöra en särskilt allvarlig form av marknadsmanipulation.

I praxis för utfärdade av sanktionsförelägganden har omfattningen av sanktionsavgiften varierat mellan 40 000 kronor och 150 000 kr. I de ärenden som hamnat i det lägre intervallet har olika förmildrande omständigheter beaktats, som t.ex. en svag finansiell ställning eller att personen i fråga självmant uppmärksammat Finansinspektionen på överträdelsen. I de ärendena som hamnat högre i intervallet har det varit frågan om

större antal överträdelser alternativt att det förekommit olika försvårande omständigheter som beaktats i skärpande riktning.

Genom ett avtal med Avanza Bank AB är **AA** bunden att känna till och följa handelsplatsernas regler som säger att transaktioner utan kommersiellt syfte är otillåtet.

AA har därför åtminstone varit oaktsam när han genomförde köpen om 1 aktie till ett kurshöjande pris i vart och ett av de tre förevarande fallen. Den omständigheten att han har bidragit till ett felaktigt referenspris vid aktieköpet i LifeAir AB utgör en försvårande omständighet.

Av utredningen i övrigt har det inte framkommit några försvarande eller förmildrande omständigheter som ska beaktas vid bestämmandet av sanktionsavgiften. Det har heller inte framkommit sådana omständigheter om **AA** finansiella ställning som föranleder en nedsättning av sanktionsavgiften. Det yrkade beloppet är proportionerlig och avskräckande i förhållande till överträdelsen.

AA

AA har i huvudsak invänt följande. Han har inte genomfört transaktionerna med avsikt att göra någon vinst eller att manipulera kursen och inte heller dragit några ekonomiska fördelar av detta. Han har aldrig haft en tanke på att manipulera kursen, då han inte kände till att det var möjligt. Transaktionerna har genomförts via Avanzas applikation i hans mobiltelefon. Via applikationen har han tidigare fått varningsmeddelanden när han gett sig in på något som inte var tillåtet med texten ”priset avviker från tillåtet handelsintervall” och har därför förlitat sig på att liknande varningsmeddelanden skulle skickas till honom om han skulle göra något ytterligare otillåtet. Mot bakgrund av dessa omständigheter samt att han inte dragit någon ekonomisk fördel av transaktionerna har överträdelserna varit ringa och därmed också ursäktliga, varför sanktionsavgiften inte ska utgå eller kraftigt reduceras. Det sanktionsbelopp som Finansinspektionen yrkat på är i vart fall oproportionerligt sett till att han inte haft någon vinning av överträdelsen.

DOMSKÄL

Tingsrätten har, med stöd av 45 kap. 10 a § första stycket 3. rättegångsbalken, avgjort målet utan huvudförhandling.

Har AA genomfört transaktioner i strid med förbudet mot marknadsmanipulation?

Av artiklarna 12.1 a och 15 i MAR framgår att utförandet av en transaktion, läggandet av en handelsorder eller annat beteende som ger eller kan förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris på ett finansiellt instrument är marknadsmanipulation och otillåtet. Det räcker således med att transaktionen, när den genomfördes, kunde förväntas ge falska eller vilseledande signaler om tillgång, efterfrågan eller pris. Det krävs inte uppsåt eller oaktsamhet för att en överträdelse ska konstateras. I vilken grad personen har genomfört transaktionen med uppsåt eller oaktsamhet kan dock påverka graden av ansvar vid fastställandet av sanktionen. Från förbudet mot marknadsmanipulation har i MAR gjorts ett undantag för fall det är visat att transaktionen utförts av legitima skäl och stämmer överens med godtagen marknadspraxis som fastställts i enlighet med artikel 13 MAR.

AA har vidgått att han genomfört de aktuella transaktionerna på sätt som har gjorts gällande av Finansinspektionen, vilket också stöds av utredningen i övrigt.

Det framstår för tingsrätten som att AA handlande syftade till att avyttra sitt innehav i de aktuella bolagens aktier till ett förmånligare pris än det som följer av en normal och marknadsmässig efterfrågan. Härigenom har AA transaktioner de aktuella dagarna gett falska eller vilseledande signaler i fråga om tillgång, efterfrågan eller pris på vart och ett av aktierna i de tre förevarande fallen. AA agerande på handeln har därmed utgjort marknadsmanipulation enligt artikel 12.1 a i MAR. Undantaget om legitima skäl m.m. i artikel 13 i MAR är inte tillämpligt. Vad AA anfört ändrar inte denna bedömning.

Ska AA betala en sanktionsavgift?

Eftersom AA handlat i strid med förbudet mot marknadsmanipulation ska han betala en sanktionsavgift om inte överträdelsen kan betraktas som ringa eller ursäktlig eller det annars finns särskilda skäl, se 5 kap. 17 § lagen (2016:1306) med kompletterande bestämmelser till EU:s marknadsmissbruksförordning (kompletteringslagen). Av förarbetena (prop. 2016/17:22 s. 391 f.) till kompletteringslagen framgår att uttrycket ”ringa” inte ska motsvara straffrättens ringa brott utan att uttrycket ska förstås som att det rör sig om bagatellartade överträdelser. Med begreppet ”ursäktlig” åsyftas t.ex. att det är uppenbart att överträdelsen begåtts av förbiseende. Särskilda skäl mot ett ingripande kan föreligga om det exempelvis är fråga om en underårig som har överträtt marknadsmissbruksförordningen och det förefaller orimligt att besluta om en sanktion mot denne.

AA har, som det får förstås, förklarat att han vid läggandet av de aktuella ordena förlitat sig på att Avanza skulle sända ett varningsmeddelande om något var otillåtet. Denna förklaring har baserat sig på att han tidigare fått ett varningsmeddelande när priset på en order avvikit från handelsintervallet. I övrigt har han även uppgett att han inte kände till att det ens är möjligt att manipulera aktiemarknaden samt att han inte dragit några ekonomiska fördelar av överträdelsen. Mot bakgrund av dessa har överträdelserna enligt honom varit ringa och därmed också ursäktliga, varför sanktionsavgiften inte ska utgå eller kraftigt reduceras.

Av order- och avslutslistor framgår att AA handlande har orsakat en kurshöjning om 5,8 procent den 12 april 2018, 5,9 procent den 19 april 2018 och 22,6 procent den 20 april 2018 från vad som senast betalats för aktierna de aktuella dagarna.

Av utredningen framgår att AA genom avtalet med Avanza Bank AB är bunden att känna till och följa handelsplatsernas regler som säger att transaktioner utan kommersiellt syfte är otillåtet. AA borde därför ha känt till att genomförandet av köpen om 1 aktie till ett kurshöjande pris i vart och ett av de tre förevarande fallen

var otillåtet. Den omständigheten att han förlitat sig på Avanzas varningsmeddelanden leder inte till någon annan bedömning.

Tingsrätten anser således inte att utredningen ger stöd för slutsatsen att AA handelsagerande den 12, 19 respektive 20 april 2018 varit bagatellartade eller uppenbarligen begåtts av förbiseende. Överträdelsen kan därmed varken betraktas som ringa eller ursäktlig. Domstolen har inte heller funnit några särskilda skäl för att avstå från ingripande. AA ska betala en sanktionsavgift med anledning av överträdelsen.

Sanktionsavgiftens storlek

AA har invänt att det yrkade sanktionsbeloppet är oproportionerlig eftersom han inte har gjort någon vinst till följd av överträdelserna och inte haft för avsikt att göra någon vinst.

Finansinspektionen har särskilt understrukt att AA genom sitt agerande har bidragit till ett felaktigt referenspris vid aktieköpet den 20 april 2018 i LifeAir AB, vilket varit dagens högsta betalda pris.

Vid bestämmande av sanktionsavgiftens storlek ska hänsyn tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den har pågått. Särskild hänsyn ska tas till överträdelsens konkreta och potentiella effekter på det finansiella systemet, skador som uppstått och graden av subjektivt ansvar. Därutöver ska vissa försvårande och förmildrande omständigheter beaktas. Avslutningsvis ska hänsyn tas till den berörda personens finansiella ställning och den vinst som denna har erhållit till följd av överträdelsen. (Se 5 kap. 15 och 16 §§ samt 18 § kompletteringslagen).

Av skälen till MAR och förarbetena till kompletteringslagen framgår att syftet med lagstiftningen har varit att avgiftsnivåerna generellt sett ska höjas och att sanktionsavgifterna måste ha en avskräckande effekt.

I 5 kap. 6 § 2. kompletteringslagen föreskrivs bl.a. att sanktionsavgiften för en fysisk person som högst ska fastställas till det högsta av ett belopp som i svenska kronor motsvarar 5 miljoner euro eller tre gånger den vinst som den fysiska personen gjort till följd av lagöverträdelsen, om beloppet går att fastställa. Enligt förarbetena (prop. 2016/17:22 s. 387) framgår det att det står fritt för finansinspektionen, och i förekommande fall domstolen, att välja mellan beräkningsmodellerna. De satta avgifterna utgör enbart ett maximibelopp. Bestämmelsen innebär emellertid inte att domstolen är förhindrad från att bestämma en sanktionsavgift när personen till följd av överträdelsen inte har gjort någon vinst.

AA har de aktuella dagarna, som tidigare nämnts, genom köporderna höjt senast betalt aktiepris med 5,8 procent i ObsteCares aktie, 5,9 procent i ORGO TECHs aktie och 22,6 procent i LifeAirs aktie. Prishöjningen i LifeAirs aktie satte dessutom dagens högsta kurs vilket är en omständighet som ska beaktas i skärpande riktning vid bestämmandet av sanktionsavgiftens storlek. Den höjda kursen på aktierna har således skett utan att någon egentlig efterfrågan fanns för aktierna som motsvarade den höjningen. Transaktionerna har på så sätt haft en konkret påverkan på marknaden. Kurshöjningen i ObsteCares och ORGO TECHs aktier har visserligen inte varit lika omfattande som i LifeAirs aktie, men de har likväl haft en påverkan på marknaden som inte är obetydlig.

Av utredningen framgår det vidare att **AA** innan han lade in de kurshöjande köporderna, vid dagen för transaktionerna innehade aktier i vart och ett av bolagen. Han har därför haft ett intresse av att höja kursen på aktierna för att kunna sälja. Domstolen har därtill konstaterat att **AA** innan köporderna om 1 aktie till ett kurshöjande pris, och i fallet LifeAir efter köpordern, lagt in säljordrar till ett pris som antingen motsvarade priset på köpordern eller var högre. Dessa köp- och säljordrar har lagts in nästintill efter varandra inom ramen för ett kort tidsintervall. Visserligen har överträdelserna inte pågått under längre tid och inga säljordrar gått till avslut på så sätt att **AA** gjort någon vinst till följd av de kurshöjande köporderna. Domstolen anser dock att det är visat att **AA** genom köporderna haft för avsikt att

förbättra förutsättningarna för en planerad försäljning av sitt aktieinnehav.

Överträdelsen får därför ses som allvarlig.

Som redan sagts ska särskild hänsyn tas till **AA** finansiella ställning när sanktionsavgiftens storlek ska bestämmas (a. prop. s. 220)

Finansinspektionen har emellertid inte närmare belyst **AA** ekonomiska förhållanden i form av exv. årsinkomst, underhållsskyldighet och förmögenhet. Detta leder till att domstolen bör iaktta en viss försiktighet vid avgiftens bestämmande och att avgiften i denna situation får sättas lägre än vad Finansinspektionen har yrkat.

Vid bedömningen av sanktionsavgiftens storlek står således överträdelsens allvar mot avsaknaden av uppgiften om **AA** s finansiella ställning. Tingsrätten finner att sanktionsavgiften i detta fall bör bestämmas till 50 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, bilaga 2, (TR-01)

Överklagande riktas till Svea hovrätt men ska ha kommit in till tingsrätten senast den 28 februari 2020. Prövningstillstånd krävs.

Tomas Norström